

Tällä Anu Vanaksen suunnittelemalla Immanuel-joulukortilla Haikolan väki toivottaa Pirtin Viestin lukijoille

Joulurauhaa ja Jumalan siunausta vuoteen 2016!

Immanuel-jouludraama esitetään jälleen Nurmeksen kirkonmäellä jouluaaton aattona klo 18. Tervetuloa!

Joulunumerossa 1945 Nurmeksen kap-palainen pastori **J. O. Ripatti** kirjoitti joulutervehdyksen otsikkonaan "Te löydätte lapsen kapaloituna ja seimessä makaamassa".

Näin Ripatti kertoo: Luukas enkelin maininneen lähes parituhatta vuotta van-hassa joulusaarnassa kuulijoilleen, joina oli joukko kedon paimenia. Nuo miehet olivat suorittamassa heille uskottua tehtä-vää. Ilman ennakkovaroituksia he joutuivat joulusanoman kuulijoiksi, joka sanoma toi heidän elämäänsä "joulun, juhlista jaloim-man".

Mekin, tämän ajan ihmiset elämme

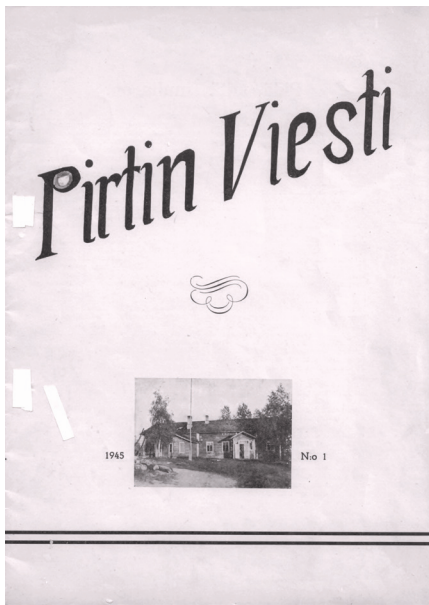
nykyisin tavallista arkisempaa aikaa. Työ ja toiminta painaa leimansa kärsimysten ohella aikamme kasvoihin. Kaikista monista yrityksistä huolimatta, joiden tarkoituksena on tuoda vaihtelua ja virkistystä elämään ja näiden mukana jonkinlaista "juhlaa", elä-mä on liiankin arkista. Ehkäpä sinä, jon-ka eteen nämä rivit sattuvat, olet kokenut tämän todeksi omalla kohdallasi. Ajattelet olevasi liian arkinen ihminen voidakse-si viettää juhlan. Nähdäkseni kuitenkin yksi palkinto, joka Jumalalla on varattuna häntä arkisissakin töissä työnantajanaan pitävälle ihmiselle, on vastaavanlaatuinen juhlahetki, mikä paimenilla oli kedolla.

Immanuel-joulukorttien myyntituotolla rahoitetaan esitystä.

Kortteja voi tilata puh. 040 5486819, kaksiosainen kuorellinen 2,20 € ja postikorttimalli 1,50 € kappaleelta. Jos tilaa vähintään 20 korttia, posti-maksua ei peritä.

Pirtin Viesti 70-vuotias

Tammikuun 70-vuotisjuhlatohinois-sa unohtui kokonaan toinen kuluvan

vuoden syntymäpäiväsankari nimittäin Nurmeksen evankelisen opiston toveri-liiton, sittemmin Nurmeksen evankeli-sen opiston ystävät ry:n julkaisema leh-ti Pirtin Viesti.

Pirtin Viestin ensimmäinen nume-ro ilmestyi keväällä 1945: "Tällaisena lähtee Pirtin Viesti ottamaan yhteyttä entisiin opistolaisiin ja opiston ystäviin lähellä ja kaukana. ... Pirtin Viestin tar-koituksena on olla yhdyssiteenä monasti yksinäisyyden painoa kantavien, hajalla asuvien 'Pirtin perheen' jäsenten välillä vahvistaakseen ja rohkaistakseen jokaista Jumalan lapsen tiellä. ... Opiston ystävä! Lehemme välityksellä voit toimia yhteisen asianne hyväksi. Siinä annetaan tietoja asianne edistymisestä. Sen välityksellä voit olla yhteydessä koko ystäväpiirimme kanssa."

Ensimmäiseen numeroon Evan-geliumiyhdistyksen piirisihteeri **Lauri Saalasti** oli riimitellyt lehteen toveri-päiviä ajatellen runon "Kutsu":

*Hohtaa kaunis Kohtavaara,
Kutsuu tuttu Pirtti sen
Niinkuin jossain kotiseutu,
Leikkikentät lapsuuden
Viittoo luokseen merten takaa
Miehen, menneen vieraisiin.
Kutsuu Kohtavaara, Pirtti
Lapsiansa luokseen niin.*

Pirtin Viestiä on julkaistu painettuna varsin säännöllisesti, muutamana vuon-na 1970-luvun alussa lehti ilmestyi vain monistena.

Lehden logo numerosta 2/1945 alkaen.

Haikolan seimet 2015

Haikolan pihalle puusuojaan rakenne-taan Immanuel-jouludraaman kuvista ulkoseimi ja pirttiin toinen Roomasta peräisin oleva seimiasetelma.

Ulkoseimi on katsottavissa milloin ta-hansa, sisäseimi silloin, kun Haikolas-sa ollaan paikalla – yleensä päivittäin, mutta soittamalla puh. 013 430120 voi asian varmistaa.

Toivon polulle!

Haikola saatettiin syystalkoissa talviteiloille – ulkoisesti, mutta ei sisäisesti. Toiminta jatkuu lumikelilläkin. Pikkuhiljaa edistetään myös alkuperäisen Haikolan pitotalo ja metsäpuutarha -suunnitelman osien toteutumista. Huomisessa yhdistyksen hallituksen kokouksessa on esillä niistä yksi: Kohtavaaralla kiertävän Toivonpolun kunnostaminen luonto- ja historiarpoluksi.

Ensinnäkin parannetaan polun kulkukelpoisuutta rakentamalla uusia kiviportaita, tukikaiteita ja pitkospuita. Toiseksi polku varustetaan ympäröivästä luonnosta kertovilla opastauluilla QR-koodeineen. Vaaralla aikoinaan sijainnut Kohtalan talo saa oman historiataulunsa.

Vaaran laelle on lisäksi suunniteltu puinen näköalatasanne, jolta talvisaikaan voisi kiikaroida tähtiä ja ihailla revontulia. – Satuuko muuten joku Pirtin Viestin lukijoista omistamaan joutilaan kaukoputken luovutettavaksi Haikolaan tähän tarkoitukseen?

Rahoitusta haetaan Vaara-Karjalan Leader ry:ltä. Painavan puollon ovat antaneet sekä Bomba asiakkaitensa ohjelmatarjontaa ajatellen että Hyvärilän nuorisokeskus, jonka järjestämille leirikouluille luonto- ja historia-polku tarjoaisi erinomaisen tutustumiskohteen.

Omarahoitus on uusien ohjeiden mukaan mahdollista hoitaa vaikka kokonaan talkootyöllä. Hyvärilän kanssa onkin virinnyt suunnitelma ensi kesäkuussa järjestettävästä kansainvälisestä nuorisotyöleiristä.

Haikolassa katsotaan siis luottavaisesti, ehkä peräti kaukoputkella tulevaisuuteen – ollaan Toivon polulla.

Haikolassa 16.11.2015
Kyllikki Tiensuu ja Tuula Koivisto

Riitta ja Lauri Piirainen 1.3.1959.

Toveriliittolainen Lauri Piirainen Kuhmosta kirjoitti keväällä muistojaan opiston toveripäivistä, juhannusjuhlista ja kesäisestä vaelluksesta Kohtavaaralle. Lauri ja Riitta eivät liene ainoat, jotka ovat joskus käsi kädessä nousseet tälle "Kohtalonvaaralle". Ehkä saamme lisää samanlaisia muistoja Pirtin Viestin seuraavaan numeroon!

Riitan muistolle!

Kohtalonvaaralla

Nurmeksen opistoa voin sanoa kohtalon vaaraksi. Kävin usein opistoaikani jälkeen opistolla, olihan siellä mukava käydä. Opetajat olivat tuttuja, ja aina oli Kuhmosta monta tuttua tyttöä ja poikaa. Myös siskoni ja veljeni olivat yhtenä talvena siellä. Juhlat olivat aina iso tapahtuma. Olivathan siellä entiset minun aikaiset opistolaiset ja monen muun vuoden oppilaat suurella joukolla. Monesti mentiin linja-autolla Kuhmosta, oli aina täysi auto lähtijöitä. Paras tapahtuma oli kuitenkin se, että tapasin Riitan.

Talvella oli Toveripäivät. Minun piti lähteä jostakin syystä vähän ennen pois. Loppuvirsi oli meneillään, astuin käytävän puolelle, kamera oli kädessäni. Siinä oven kohdalla oli kaksi nättiä tyttöä istumassa penkin päällä. Otin kuvan tytöistä. Toinen tytöistä oli Riitta. Hän oli opistolla vuosina 1955–1956.

Olin yksin opistolla käymässä, vein keittölle 5 kiloa kananmunia. Hilma Kerminen, aika ikäihminen oli jo hän, oli keittiöllä pääemäntänä. Sain lämpimän halauksen siitä hyvästä. Kävin kuhmolaisten tyttöjen huo-

neessa. Riitta oli kysellyt minusta toiselta, että kuka tuo mies oli, joka meni Kuhmon tyttöjen huoneeseen. Tämä oli vastannut, että se on vain joku kanankasvattaja Kuhmosta.

Kesällä oli kesäjuhlat opistolla. Tapasin Riitan juhliilla. Illalla kysyin juhlien jälkeen, lähdekö Kohtavaaralle kipeämään kanssani, ja niin mentiin käsi kädessä jyrkkää rinteä laelle asti. Vaara on jyrkkä ja korkea. Meni siinä aikaa, kun olimme vaaran laella. Mutta mukavaa seuraa, niin mikäs sen mukavampaa, kun kaksi nuorta yhdessä. Istuttiin pitkälle pehmeälle mättäälle, puhuttiin kotiasiat toisillemme, ja aamu alkoi sarastaa kirkkaampana. Alettiin katsella auringonnousua. Huomattiin sen nousevan ihan vääraltä puolelta vaaran, kun alkoi paistaa alarinteelle puiden latvoihin. Siitä alkoi yhteinen taipaleemme. Kirjeenvaihto oli vilkasta puolin ja toisin. Vieläkin on kirjeitä tallella niiltä ajoilta.

Sitten pidettiin talvella 1.3.1959 häät Säyneisten Alarannalla Pietulassa Riitan kotitalossa. Kävin ennen häitä monesti tapamassa Riittaa Säyneisissä. Postiauto kulki silloin Kuhmosta Säyneisten kautta Kuopioon. Sopi vallan mainiosti meno- ja tuloreitilleni. Sain taloon nätin valmiiksi opetetun täydellisen emännän. Olihan Riitta oppinut isossa talossa äitinsä kanssa paistamaan ja 12 lehmän lypsytaidot, ja isä oli opettanut heinien seivästyksestä lähtien. Ajeli hevosella järven jäällä maitotonkat n. 3 kilometrin päähän maitolaiturille. Riitta sai kyllä uurastaa uudessakin kodissa, vaikka lypsykarja oli pieni. Olihan meillä 1400 kanaa ruokittavana ja miehiä talo täynnä ja vanha mummo isän äitikin. Kai Riitta joutui keittoja kaikille keittelemään. Sitten rupesi tulemaan niitä pieniä suita ruokapöytään. Että näin mentiin eteenpäin elämässä. Riitta on ollut ahkera työntekijä ja aktiivinen kylän yhteisiin menoihin ja toimintaan osallistuja. Kiitollisena muistelen Riittaa, yhteistä matkaa, 56-vuotista taivalta.

Kun tätä piirtelen on yö kello 3.30, kun ei nukuta tammikuun 24. päivän 2015. Riitan vointi kai valvottaa. Ei saa puheesta selvää, muutenkin on hyvin heikkona. Elämänlanka alkaa hiipua loppuaan kohti. Luojan antamat päivät ovat kohta viimeiset. Surettaa. Toivon kestäväni hyvin muistoin.

Pitkän sairauden kärsittyään Riitta kuoli 1.2.2015 aamupäivällä Kalevalan kuntoutuskodissa nimipäivänään.

Avaimen piilotusta aikuisille

Haikolan kevättalkoissa väki on vakuutettu vahinkojen varalta ja työaikalakia noudatetaan niin, etteivät päivät veny liian pitkiksi. Mitä ihmettä silloin tekee toiselta puolelta maata paikalle raahautunut uppo-outo talkoolainen pitkinä iltoina?

Hän geokätkölee!

Hän siis etsii Bomballe, rautatieasemalle, lintutornille ja ties minne piilotettuja rasioita, joissa on yleensä kynä, teroitin ja lokivihko nimen kirjausta varten.

Miksi?

Omaksi ilokseen, tutustuakseen mielenkiintoisiin kohteisiin ja kauniisiin paikkoihin.

Miten?

Hän katsoo internetistä osoitteesta www.geocaching.com, missä noita geokätköjä oikein on. Kätkökuvauksessa on tarkat koordinaatit ja kartta. Siinä kerrotaan, minkä kokoista askia joutuu etsimään. Se voi olla neljännes minisokeripalasta. Suurin minun löytämäni on ollut yli metrin mittainen muoviputki, jonka halkaisija oli 20 senttiä. Kuvauksessa annetaan myös maaston vaikeusaste. Numero viisi tarkoittaa yleensä joko saarta tai vähintään 5 metrin korkeudessa puussa olevaa kohdetta. Numero yhden saa käsiinsä vaikka pyörätuolista.

Mitä tarvitaan?

Ainoa välttämättömyys on yhteys internetiin, josta saa tiedot kätköistä. Kynä kuuluu vakiovarusteisiin. Minulla on lisäksi polkupyörä. Näillä varusteilla olen hakenut runsaan vuoden aikana 600 kätköä eri puolilta Suomea. Tosin olen poikkeuksellinen luomuharrastaja, koska oikealla geokätköilijällä on satelliittipaikannin. Älypuhelimien GPS-toiminto ajaa myös asian, mikä onkin tehnyt harrastuksesta jokamiehen ajanvietettä. Kätkön koordinaatit syötetään geosuun ja sitten vaan marssitaan sen osoittamaan 0-pisteeseen, jossa varsinainen etsiminen alkaa.

Autolla toki pääsee nopeammin ja kauemmaksi, ehtii siis etsiä enemmän – ja saa lapset ja koiratkin mukaan. Oulussa on nimimerkki "kapeka", joka on kuudessa vuodessa löytänyt 38 000 kätköä eri puolilta maailmaa. Siinä on jo ollut lentokonekin apuna.

Hifistelyllehän ei ole määrää eikä rajaa. Vakavasti asiaan hurahtaneella on autossa aina mukana 10-metriset teleskooppitika-puut, kumivene, kiipeilyvarusteet, lumi-

Lintutornit, sillat ja laavut ovat kätkötekijöiden suosiossa. Tässä Raesärkkien kirkkotien nuotiopaikka, jonka lähellä on retken arvoinen kätkö – ihan vaikka tihkuteessakin.

Kuva Minna Salonen

kengät ja sukellusvälineet. Hänellä on kännykkähälytys päällä, jotta uuden kätkön ilmaantua hän voi ryynnistää paikalle ja tehdä FTF-merkinnän eli saada ensilöytäjän kunnian.

Mitä etsitään?

Kätkö voi olla mitä tahansa. Tavallinen on pakasterasia kiven alla tai filmipurkki sillan kaiteessa. Linnunpönttö ja kivi ovat yleisiä naamiointeja. Litteä magneettilevy, töpsölirasia, johon ei menekään sähköjohtoja, tai ruosteinen pultti voi katkeä sisäänsä lokivihon. Mielikuvituksella ei ole rajaa. Pielavedellä on maankuulu harrastaja "jaut5", joka tekee aivan ällistyttäviä, monimutkaisia, teknisiä vempelitä vain ja ainoastaan toisten ihastukseksi.

Traditionaalinen kätkö pitäisi löytyä annettujen koordinaattien avulla, mutta lisäksi on mysteerikätköjä, joiden hakupaikan saa tietää vasta pulman ratkaistua. Neulonta-ohjeen toteuttamalla kuviosta paljastuvat oikeat numerot. Sähkötys pitää purkaa. Fysiikan laskuja täytyy muistella tai kemian jaksollista järjestelmää. Äskettäin jouduin sovittamaan paperinauhaa eri paksumia keppiä ympärille, kun selvitettiin skytale-salakirjoitusta. Minun tietoni ja älyni eivät suinkaan riitä monenkaan mysteerin ratkaisemiseen.

Koko harrastus lepää sen varassa, että ihmiset haluavat ilahduttaa pyyteettömästi toisia ihmisiä. Ja sitä he aivan ällistyttävässä määrin tekevät. Nurmeksessakin on kuuden kilometrin säteellä keskustasta puolisen sataa kätköä. Taisin löytää niistä talkooviikon aikana parikymmentä. Kätköjä on luonnonkauniilla ja historiallisilla ja jännittäväillä kohdilla. Kätkökuvauksissa on mielenkiintoisia tietoja ja anekdootteja. Harrastuksen myötä pääsee hienoille paikoille, joille ei olisi tullut muuten lähteneeksi. Olen kiivennyt Kouvolan hypyrimäen huipulle, soutanut Köyliönjärven Kirkkokarille ja paistanut makkaraa Tervajärven laavulla Muhoksella, koska niillä kaikilla on geokätkö.

Kohtavaaran kätkö

Vaaralla on ollut kesästä 2012 kätkö, jolle on annettu vaikeusasteeksi 2,5/5 ja maaston vaikeudeksi 3/5, ja sen koko on määritelty "pieneksi", mikä tarkoittaa muutaman desin vetoista purkkia. Kartan mukaan se on ylhäällä, lähellä huippua, jyrkänneinämän edessä, 50 metriä polulta etelään. Eli siis hiukan helppoa vaikeampi mutta ei yhtään mahdoton homma. Pitäisi löytyä. Ja 43 henkilöä on sen löytänytkin.

Vaan minä en! Kiipesin viime keväänä kolme kertaa vaaralle ja pompin siellä tuntikausia ylös-alas ja ees-taas. Enkä mitään löytänyt. Näissä luontokohteissa satelliittipaikantimen puute lisää haastavuutta, mutta ei se riitä selitykseksi. Jotenkin luin joko karttaa väärin tai muuten vaan en löytänyt sitä.

Täytyy siis varata allakasta aika ensi kevään talkoisiin, jotta pääsen etsimään sitä uudestaan.

Minna Salonen

Hyvä Pirtin Viestin lukija.

Mene ja tee sinä samoin: varaa kevättalkooviikko kalenteriin 9.–14.5.2016! Silloin saadaan myös lisätieto geokätköilystä. Tervetuloa!

Elefantin sukukuntaa

– Maila Mustosen värikäs elämä Valtimon Sivakasta Etelä-Afrikan Kavangolle

Valtimon Sivakasta kotoisin oleva erikoissairaanhoidaja-kätilö Maila Mustonen teki elämäntyönsä Suomen Lähetysseuran lähettinä Etelä-Afrikan Okavangolla eli Kavangolla. Hänen tiensä kulki ensin Nurmeksen evankeliseen opistoon, sieltä Pieksämäelle diakonissakoulutukseen, Englantiin kielikylpyyn, Helsinkiin kätilöopintoihin ja Kavangovirran varrelle sairaalatyöhön vuosiksi 1962–1991.

Lörpöttelyä tositarkoituksella

– Meitä oli koolla joukko naisia Kavangon Mpungussa lörpöttelemässä yhtä ja toista, muun muassa siitä, ketkä olivat "samasta vatsasta syntyneitä", mihin sukuun kuului. Olin ainut ei-afrikkalainen enkä siis kenenkään sukua.

– Kavangolaisilla on kuitenkin sellainen käsitys, että kaikki ihmiset ovat alun perin jonkin eläimen sukua. He ovat vain unohtaneet sen. Naiset pohtivat omaa alkuperäänsä. Silloin joku elefanttien porukasta keksi: Maila, sinä kuulut meihin elefantteihin, olet meidän ottolapsi.

– Minut siis hyväksyttiin afrikkalaiseen sukupuuhun, elefantin sukukuntaan. Se oli yksi hämmästyttävimmistä kokemuksistani Afrikassa. Elefantteihin ottaminen ei ollut pelkkä kohtelias muodollisuus. "Koska olet elefanti, annat vastedes kolehtisi elefanttien koriin, et nautojen etkä lintujen kuppiin." Sairaalassa joku saman sukuinen vaati ohi jonon: "Etsikää se elefanti minua hoitamaan!" Vain kerran minulta pyydettiin rahaa elefanttiklaanin pulaan joutuneelle jäsenelle. Elefantteja sain läksiäislahjoiksikin. Sain suuren kuparilautasen, jossa keskellä komeilee elefanti, sekä Afrikan muotoiselle kuparilevyllä kiinnitetyn elefantin. Naisten lörpöttelyä ei saanut ottaa kevyesti!

Sivakasta hyvät eväät Afrikkaan

– Meitä oli äiti, isä ja viisi lasta. Sivakassa oli onneksi kokopitkä kansakoulu. Kotona luettiin paljon. Kun koko kyläkirjasto oli luettu, haettiin repulla lisää kunnankirjastosta. Kun ei ollut varaa lähettää lapsia oppikouluun, isä osti oppikoulun kirjoja: "Lukkeeten rinnalla näitä." Kun isä kuoli, köyhyys tuli taloon. Ensimmäiset pari vuotta olivat hyvin vaikeita. Kaksi sisaruksista oli vielä

koulussa, minun diakonissaopintoni olivat kesken. Onneksi äiti sai sitten työtä meijeristä. Kaikki opiskelimme pitkäaikaisilla halpakorkoisilla lainoilla ja stipendeillä.

– Meillä oli rahallisesti hyvin tiukkaa – siitä oli myöhemmin Afrikassa valtava etu! Miten hyvin ymmärsinkään, että pienelläkin sijoituksella voi antaa nuorelle ihan toisenlaisen elämän.

Lähetyskutsu

Kansakoulun jälkeen Maila tuli Nurmekseen evankeliseen kansanopistoon. Siellä hänelle kirkastui usko. Samalla kurssilla oli **Hilda Piirainen** Kuhmosta.

– Istuimme Hildan kanssa peräkkäisissä pulpeteissa ja saimme samalla oppitunnilla lähetyskutsun. Japanissa lähetystyössä ollut rovasti **Kristian Tammio** piti lähetystunteja, aika pitkäveiteisiä, väsyttäviä, täynnä kiviä asiaa. Silti yhtäkkiä vain huomasi, että tämä on se työ! Hildurille kävi samoin. Tammio välitti näin taivaallisen kutsun meille nuorille tytöille.

– En muista, että olisimme Hildan kanssa olleet opistoaikana erityisen läheisiä kavereita. Hilda meni myöhemmin Suomen Luterilaisen Evankeliumiyhdistyksen kautta lähetystyöhön Japaniin. Minulle Japani, korkean kulttuurin maa, vaikutti liian hienolta ja vaativalta. Afrikkalaiset helminauhut ja lankatukat vaativat vähemmän. Olin kuullut Lähetysseuran **Tuure Vapaavuoren** kertomuksia lähetystyön arkipäivästä Afrikassa, ja se vahvisti kutsumustani.

– En puhunut aluksi lähetyskutsustani kenellekään. Elin eräänlaista "kiihlajaisaikaa". Mietin, riittäisikö pohjakoulutukseni kansainväliseen tehtävään. Japaniin suunnannut Hilduri oli varmaan vahvemmilla kielij- ja kulttuuriasioissa. Minulle perukka Kavangojoella oli sopiva pakka!

Opintoja

– Kansanopiston jälkeen ei ollut varaa kansankorkeakouluun. Päädyin Nurmekseen **Annikki ja Aake Pantion** luo hoitamaan "Maurasen mammaa". Yhdessä **Sirkka-Liisa Turusen** kanssa opiskelimme kirjeopiston kautta keskikouluaineita ja tenttimme Porokylän koulun opettajalle. Säästimme kuluissa, kun tilasimme eri kurssit ja vaihdoimme sitten keskenämme.

– Diakonissalaitokseen en uskonut lisäopintojeni riittävän. Siksi arvelin hakevani Kajaanin apuhoitajakouluun. Kunnanlääkäri Aake Pantio puuttui silloin asiaan: "Ei puhettakaan, pyydä hakupaperit Pieksämäen diakonissaopistoon!" Pantio vei meidät, Sirkka-Liisan ja minut kolmipäiväiseen sisäänpääsytestiin. Jättäessään meidät, hän tokaisi henkilökunnalle: "Jos nämä tästä takaisin laitatte, niin teissä on vika!" Arvelimme, ettei nyt ainakaan päästä... Molemmat pääsimme ja siitä se lähti.

– Kuopion tuomiokapituli myönsi minulle diakonissaopintoihin stipendin seläläisellä ehdolla, että valmistuttuani tulisin vähintään kahdeksi vuodeksi hiippakuntaan työhön. Niin päädyin Pyhäselän seurakuntaan. Siellä tutustuin **Tuulikki Siiliiniin**, joka lähetystyöhön päästäkseen joutui vaihtamaan ortodoksisesta kirkostaan luterilaiseen, kun tuolloin ei ortodoksisista

Maila jakaa jauhoja San-kansan keskuudessa

lähetystyötä Suomesta tehty. Opiskelimme yhdessä levyiltä englantia grammarilla, jota piti sormella auttaa pyörimään. Kun Tuulikki lähti lähetyskouluun, asia tuli minullekin konkreettisemmaksi.

– Diakonissakoulutuksessa opin, että oli arvokasta auttaa vaikka vain yhtä ihmistä, vaikka vain nostamalla nenäliina. Ei ollut turhauttavaa, vaikkei tuloksia näkisikään.

– Kielioopintoihin oli pakko satsata. Lähetysseuran kurssilla menin alkeisryhmään saadakseni enemmän opetusta. Silti tuntui, ettei siitä tullut mitään tolkkua. Oli lähdetävä Englantiin. Lähdin Leenan ja Kaarinan kanssa, ja meille vakuutettiin, että selviäisimme, vaikkei osattu kunnolla kuin "jees" ja "nou".

– Englannissa olin työssä lähetysairaallassa. Sain työluvan apuhoitajan tehtävään. Työn ohella oli tilaisuus käydä kielikoulussa illalla kahdesti viikossa. Se väsytti, kun työviikko oli kuusipäiväinen ja työpäivät pitkiä. Tästä ajasta minulle jäi ystäväksi englantilainen sairaanhoitaja. Hän oli ollut Intiassa leprälähetystyössä ja työskenteli samalla osastolla. Kävin lomalla hänen mummolassaan. Yhä vaihdamme kirjeitä.

– Oli suunniteltu, että aloittaisin kätilöopinnot Lontoossa. Silloin Lähetysseurasta tuli viesti, että Kavangolle tarvittiin välttämättä sairaanhoitaja. Kiire oli niin polttava, että ehdin saada viisumin vasta menomatalla Tukholmasta. Kätilökoulutuksen hankin myöhemmin Suomessa käydessäni. Sittemmin eteläafrikkalaisten määräysten mukaan siitä tuli sairaanhoitajille pakollinen.

Vaiherikas ensimmäinen matka

Mailan matka Sivakasta Afrikkaan alkoi linja-autolla tammikuussa 1962, sitten laivalla Ruotsiin. Lähetysseurojen käyttöön oli sodasta lunastettu pienkone, jolla matkaa tehtiin pienissä patkissa välillä konetta kunnostaen. Maila astui koneeseen Düsseldorfissa. Seuraava pysähdys oli Maltalla, missä ehdittiin tehdä pieni turistimatka. Kaanossa, jonka lentokentällä punaiset pensasjoulutähdet loistivat, Afrikan tuoksut tulivat vastaan. Matka jatkui Luandaan Angolaan. Lentokonetta kunnostettaessa matkalaiset pääsivät laivamatkalle merelle. Matkan rasi-tukset painoivat Mailaa ja hänen seuranaan matkustanutta afrikkalaistyttöä niin, että he seuraavana aamuna olivat myöhästyä len-

Maila hankkimassaan yksipuiseissa ruuhessa, "uatossa".

nolta. Onneksi kone odotti. Määränpää oli Windhoek. Laskeutumisvaiheessa ohjaaja lensi matalalla esitellen Kavangojokea.

– Näky oli mahtava, aurinko oli nousemassa – vai olikohan se laskemassa... Tiesin, että tuon virran rannalle menisin työhön.

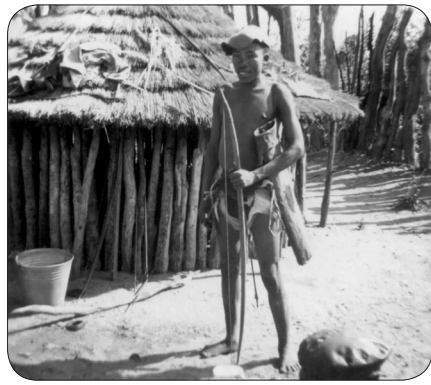
– Vietin Windhoekissa pari päivää matkalippuja hankkimassa. Minun osastossani oli vain muutama nainen ja paljon sotilaita, koska maan tilanne oli kärjistynyt sissisodaksi. Nuoret miehet olivat hyvin avuliaisita ja ystävällisiä, avasivat virvoitusjuomapullotkin ja kyselivät niin kiinnostuneina, että tuskin ehdin nukkumaan.

Mailalla oli edessä matka 25 kilon laukkujen kanssa hotelliin Grootfonteinin. Maalaisia oli asemalla tuomassa hiilillä jäädytettäviin kaappeihin maitoja. Mailalle kerrottiin, että joku isännistä varmaan veisi hänet hotelliin, niin kuin sitten kävikin. Hotellista hänen oli selvitävä omin avuin, sillä **Veikko Teinilä**, jonka piti olla vastas-

sa, joutui jäämään sairastuneen vaimonsa luo. Hotellin emäntä selitti paikalle tulleen kuorma-auton kuljettajalle, että Maila pitäisi ottaa kyytiin. Auto kuljetti Keski-Namibian kaivoksilla töissä olleita miehiä. He seisivat auton lavalla ja hoilasivat. Maila pääsi hyttiin, mutta huomasi, miten hajoamassa olleen istuimen raudat painoivat ohuen kesämekon alla. Matkassa oli omat hankaluutensa, kun välillä piti käydä aukeassa maisemassa myös "vessassa".

– Aika kauhea kokemus... Hiukan pelkäsinkin hoilavia miehiä, mutta kävi ilmi, että he osasivat olla iloisia ilman viinaakin. Iloon oli aihetta, olivathan he matkalla kotiseudulle oltuaan kokonaisen vuoden poissa. Matkalla tapasin eteläafrikkalaisen raamatulähetystyöntekijän, joka otti minut välillä kyytiin ja vei kotiinsa. Pääsin kylpyyn ja sain ruokaa. Kaiken jälkeen ehdin vielä saman, hitaasti ajaneen kuorma-auton kyytiin. Veikko Teinilä oli vastassa. Seuraavan yön nukuin suomalaisten lähettien luona. Matka jatkui vielä Nkurenkuruun.

– Toista viikkoa siihen matkustamiseen meni. Nykyisin lennettäisiin. Tietkin ovat toista luokkaa. Silloin oli vain kaksi raidetta hiekkassa.

Tate Erastus Ausiku, jonka kanssa Maila opiskeli kwangalin kieltä.

Kulta-aika

– Ensimmäiset viisi vuotta Afrikassa olivat kulta-aikaa siinä mielessä, että oli vielä jäljellä paljon ikivanhaa Afrikkaa, pakanuuttakin. Villieläimiä näki milloin missäkin. Jos matkusti auton lavalla, saattoi yhtäkkiä tuijottaa suoraan kirahvin naamaan.

– En ollut koko aikaa samassa paikassa.

Ruparan lähetysasemalla toimi kieltenopettajana **Tuulikki Jantunen**. Kolmen busmannin koulutus evankelistoiksi oli juuri alkanut. Heidän piti oppia lukemaan ja kirjoittamaan. Minä pääsin samaan ryhmään kirjoittamista opiskelleiden kwangalia puhuneiden kanssa.

Tuulikki Jantunen julkaisi vuonna 1967 busmannien eli sanien elämästä kertovan "Pähkinänsydän"-kirjan. Maila oli sairaanhoidotyönsä aikaan kahdellakin matkalla Tuulikin seurana keräämässä busmannileiriltä materiaalia ja ottamassa kuvia teokseen, joka käännettiin myös englanniksi. Englanninkielisen laitoksen kustansi Namibian Scientific Society. Rouva **Eeva Ahtisaari** kirjoitti siihen 1999 Kultarannassa esipuheen.

– Kirjan vuoksi pääsimme Tuulikin kanssa käymään rouva Ahtisaaren luona lounaalla. Se oli hieno kokemus.

Mailan lapset ja lahjakas pullonpesijä

Mailalla on ollut kuusi kavangolaista kasvattitytärtä, jotka hän koulutti ja jotka kävivät hänen luonaan koululomillaan. Kavangolaiseen tapaan he kutsuvat Mailaa äidiksi, vaikka heillä on omatkin äidit. Yhteys tyttäriin on säilynyt, vaikka Maila on jäänyt

Tyttäret Sofia ja Maira koululomalla Mailan luona.

Suomeen eläkkeelle. Tyttäristä kaksi on jo kuollut.

– Tapanani oli, että tyttäreni saivat joka vuosi jouluaamuksi uudet leningit. Muistan, miten etsin ja tilasin postimyntikatalogeista niitä hepeniä. Aamukolmelta niissä sitten mentiin joulujumalanpalvelukseen, joka päättyi auringon nousuun.

– Otin jossakin vaiheessa sairaalaan

Vanhin tytär Forolinda ja Josef Malinda

pulloja pesemään tytön, josta pian huomasin, että hänestä olisi enempäänkin. Rosalia osoittautui erittäin lahjakkaaksi. Hänellä oli merkilliset aivot: hän oppi ensi kerralla kaiken. Alkoi pitkä yhteinen taival hänen kanssaan. Opetin hänelle muun muassa talouskirjanpitoa, joka häntä kiinnosti. Rosalia valmistui sairaanhoitajaksi. Kun lähdin, hän toimi ylihoitajana. Rosalialla oli monta lastakin, ja hän tunsikin kiitollisuutta lähetystä kohtaan. Sairaanhoidoa ja opettamista pidettiin silloin ennen muuta seurakunnan palveluna, kirkon eteistyönä evankeliumin levittämisessä.

– Mitä Rosaliasta olisi tullutkaan, jos hän olisi saanut edetä ns. normaalitietä! Vastaisenäistynyt Namibian valtio etsi sellaisia lahjakkuuksia kuin **Rosalia Nghidinwa**. Hän meni politiikkaan SWAPO:n riveihin ja on toiminut kolmesti ministerinä. Tapasimme, kun viimeksi kävin Namibiassa 2005.

Rikas luonto ja kulttuuri

– Kavangon luonto on suuri elämys. Siksi olen sanonut, että arpa osui minulle hyvästä maasta. Vietin suurimman osan ajasta Kavangojoen varrella. Siihen liittyvät pakanuudenaikaiset tarustot tuovat mieleen Kalevalan. Kun joskus aamuyöllä palasin sairaalasta kotiin – usein jonkin vakavan hälytystapauksen jälkeen – ulkona oli rauhallista, suuret tähdet säteilivät pilvettömällä taivaalla, koko tähtitaivas kuvastui virtaan tai kuutamovalaismaiseman, tai aamutähti oli nousemassa. Kaikki tämä oli elämän rikkautta, joka helpotti työssä.

– Afrikan koki eri ikäkausina erilaisena. Sen kulttuurissa oli loppuun asti aina uutta ihmeteltävää. Myös pitkässä työkaudessa oli yllätyksiä loppuun saakka. Siksi siellä jaksinkin olla. Esimerkiksi afrikkalaisten kokemus uskosta on hyvin vaikuttava. Se vuosi, jona rotusorron päätteeksi levitettiin

anteeksiantamusta koko maahan ja syntyi rauha, oli suuri hengellinen kokemus.

Mitä kaipaat?

– Kaipaen afrikkalaista yhteisöllisyyttä, ilmastoakin vaikka siinä on aika rajuja vaihteluja. Kuumuus tuntuu iholla, mutta miten ihanaa onkaan sateen jälkeen! Kaipausta pelkistyy ihmisten ihmeelliseen, miltei tunkeutuvaan lähimmäisyyteen. Se voi tuntua tuskalliseltakin – ollapa joku kompromissi suomalaisen ja afrikkalaisen lähimmäisyyden välillä!

– Lähimmäisyyttä on naapurin tentti siitä, miksi et jonakin pyhänä ollut kirkossa. Jumalanpalveluksessa taas odotellaan, kunnes kaikki ovat koossa. Odottelua voi kestää hyvinkin tovin. Tarvitaan kärsivällisyyttä. Suomalaisena podin sen puutetta. Sopii kysyä, miten afrikkalaiset sietivät minun kärsimättömyyttäni. Miten he jaksivat sietää eteläafrikkalaista rotusortoa kymmeniä vuosia odotellen, että tilanne joskus paranee?

– Namibian itsenäistymistä edeltäneet vuodet olivat monella tavalla ongelmallisia. Me elimme niiden ihmisten keskellä, joita se lähimpää kosketti. Aika oli vaarallista. Meitä oli vain kolme sillä asemalla, ja meillä oli koko ajan lupa lähteä pois, jos emme jaksaisi. Me jaksomme, mutta vain siksi, ettemme olleet omassa varassamme. Kansalliset ihmiset, afrikkalaiset lähimmäisemme, koko kirkko vastuuhenkilöineen olivat turvanamme. Jos he olisivat sanoneet, etteivät pystyisi meistä huolehtimaan, olisi ollut pakko lähteä. He kuitenkin huolehtivat. Olimme täysin heidän, afrikkalaisten lähimmäistemme varassa.

– Kärsivällisyydessä on vahva elämän toivo, toivo siitä, että kaikki korjaantuu. Se kuuluu kielessäkin: "Jumala yksin tietää", "Jumala auttaa". Tämä sama idea on ollut siellä jo ennen kristinuskoa. Kun ihminen sanoo, että Jumala yksin tietää, että kaikki on Jumalan kädessä, hänellä on perusturvallisuus.

P.S. "Namibia on kukka eteläisessä Afrikassa." Jos joku kiinnostuu lähtemään Namibiaan paikan päälle katsomaan Mailan työmaisia, voi ottaa yhteyttä Koonono Matkat Oy:n Olle tai Stefan Ericssonin. Maila itse on edelleen tiiviissä tekstiviestijä- ja sähköpostiyhteydessä sikäläisten ystäviensä kanssa.

Haikolan seimet 27.11.2015–6.1.2016

Joululauluilta 27.11.2015 klo 18.30.
Prof. Reijo Pajamo

Nurmesen kirkkokuoron 80-vuotisjuhla 29.11. kirkossa

Rovasti Lahja Sarkkisen uutuuskirjan "Isäni. Sota, rauha ja rakkaat" julkistamistilaisuus 20.12.2015 klo 14

"Vedä jo jouluhenkä" 13.12.
kevyt lounas klo 13, joulurunoja klo 14

Marttojen joulupuuro 16.12.

ELY:n kirkkopyhä 17.1.2016.
Antero Rasilainen

Nurmesen rukoushuoneen 100-vuotisjuhla 27.12.

Toveripäivät 13.3.2016. Rovasti Ulla Pohjolan-Pirhonen saarnaa Nurmesen kirkossa ja hänen puolisonsa dosentti Jarmo Kiilunen puhuu Haikolassa

Kevättalkooviikko 9.–14.5.

Herättäjän seurat 12.5. Haikolassa

Nuorten kansainvälinen vapaaehtoistyöleiri 3.–27.6.

Karjalaiset laulujuhlat Nurmesessa 10.–12.6. Majoitusta tarjolla Haikolassa

Perinteinen juhannusjuhla, kokko ja Hiljaisuuden Messu 24.6. klo 20

Kirkkokahvit 25.6. Haikolan väki tarjoaa kirkkokahvit kirkon pihalla, sateen sattuessa porstuassa

Nurmes Music Academy & Concerts – konsertit 1.–9.7.2016 Nurmes. Konsertit entisen Nuoren Musiikin taattua laatua!

Pirttikonsertti 4.7. klo 14 Haikolassa

Runo ja sävel 6.7. klo 14 Haikolassa

Kuhmon Kamarimusiikki 10.–24.7.
Matkaa Nurmeksesta vain n. 80 km

Lieksan Vaskiviikot 22.–30.7.

Matkaa Nurmeksesta vain n. 50 km.

Useita kesäteattereita

Vaellusretki Kolilla heinäkuussa

Mielenmaisema – elämäankaarelinen kuvan ja tarinan viikko 16.–21.8. Pepi Reinikainen

Hiljaisen rukousmaalauksen retriitti 7.–9.10.

TILAA PIRTIN VIESTI!

Maksa myös lehden tilausmaksu 10€!
Lehti tuottaa tällä hetkellä vielä tappiota...

LIITY JÄSENEKSI!

Jäseneksi liityt maksamalla yhdistyksen vuosijäsenmaksun **20 euroa** tai pysyvän jäsenmaksun **200 euroa** (viestikohtaan maksajan nimi ja osoite).

Tilinumero: Pielisen Osuuspankki, Nurmes
FI02 5299 0120 0478 72

Lipinlahti
Kylä Pielisen rannalla

LIPINLAHDEN KYLÄKIRJA VALMISTUU

Kannen luonnos, Katja Kuittinen.

PIRTIN VIESTI

NURMESEN EVANKELISEN OPISTON YSTÄVÄT RY:N LEHTI

Tämän numeron toimittivat
Tuula Koivisto ja Kyllikki Tiensuu

Tilausmaksu 10 eur
Ilmestyy kaksi kertaa vuodessa

Osoite: Opistontie 7, 75970 Kohtavaara
Puh: 013 430 120, 045 138 1648

S-posti: haikola@haikolantalo.fi
www.haikolantalo.fi
Facebook Haikolan talo

Ulkoasu: Pohjois-Karjalan
Ilmoitusvalmistus Oy

Paino: PunaMusta Oy, Nurmes
ISSN: 1797-741x